

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Speciální školy Aloyse Klara, Praha 4, Vídeňská 28

Vídeňská 28, 142 00 Praha 4

Identifikátor školy: 600 020 959

Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 21. - 23. listopadu 2000

Čj.	015 376/00-5103
Signatura	oa4zu217

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy Aloyse Klara, Praha 4, Vídeňská 28 sdružují:

1. Odborné učiliště pro zrakově postižené (kapacita 20 žáků)
2. Střední odborné učiliště pro zrakově postiženou mládež (kapacita 90 žáků)
3. Střední odbornou školu pro zrakově postiženou mládež (kapacita 43 žáků)
4. Internát (kapacita 53 lůžka)
5. Školní jídelnu (kapacita 158 jídel)

Celková kapacita školy je dle zařazení do sítě škol a školských zařízení 153 žáků. Dle výkazu Škol V 4-01 se k 30. 9. 2000 ve škole vyučovalo 141 žáků. Z tohoto počtu vykazovala škola 42 zrakově postižených, 8 mentálně postižených, 3 sluchově postižené, 6 tělesně postižených, 5 s více vadami a 77 žáků bez zdravotního postižení. V době inspekce se ve škole vyučovalo 140 žáků.

Internát je koedukovaný. Dle výkazu Škol V 4-01 k 30. 9. 2000 byla kapacita naplněna. V době inspekce bylo ubytováno 50 žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

ČŠI sledovala výuku všeobecně vzdělávacích předmětů, odborných předmětů a odborného výcviku v SOU a OU a kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti v internátu školy.

Všeobecně vzdělávací předměty

ČŠI sledovala kvalitu vzdělávání v předmětech matematika, český jazyk, tělesná výchova a základy ekologie.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Dílčí úpravy jsou v souladu se závaznými učebními dokumenty. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami. Stanovené výukové cíle odpovídaly ve většině případů aktuálnímu složení tříd. Pro zajištění kontinuity výuky učitelé zpracovávají podrobné tematické plány. Tyto plány jsou však v mnoha případech pouze formální a neplní svůj účel. Ze zápisů v třídních knihách nebyla patrná především návaznost výuky tělesné výchovy některých tříd. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla většinou na průměrné úrovni.

Většinu výuky všeobecně vzdělávacích předmětů zajišťuje 5 pedagogů. Dva mají odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce na speciální škole, tři jsou způsobilí pouze odborně.

Prostory pro výuku jsou na průměrné úrovni. Učebny svou velikostí odpovídají potřebám školy. Rezervy jsou však ve vybavení i estetickém vzhledu těchto místností. Většina tříd je poměrně tmavých, až na výjimky (dvě elektronické lupy) chybí materiálně technické vybavení pro výuku zrakově postižených i moderní didaktická technika. Pozitivem je osvětlení tabulí. Minimální je i vybavení dalšími pomůckami. Žáci ve sledovaných hodinách neměli k dispozici učebnice ani názorné materiály, pouze v jednom případě učitelka využila kopírovaného textu. Prostory pro výuku tělesné výchovy jsou pouze vyhovující. Tělocvična je malá s nevyhovující výškou stropu. Venkovní hřiště s asfaltovým povrchem neumožňuje výuku většiny atletických disciplín. Pozitivem je velká zatravněná zahrada školy, která nabízí dostatek prostoru pro cvičení v přírodě.

Struktura hodin korespondovala ve většině případů se schopnostmi žáků a výukovými cíli. Organizační pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Výběr, sled

i množství informací bylo přiměřené náročnosti učiva i specifickým podmínkám třídy. Až na výjimky se učitelé snažili přizpůsobit výuku individuálním potřebám jednotlivých žáků a míře jejich postižení. Rezervy se nejčastěji vyskytovaly v oblasti využívání různých vyučovacích metod. Většina učitelů využívala v hodinách pouze metody výkladu a řízeného rozhovoru. I přes nízké počty žáků ve třídě část z nich výuku pouze pasivně sledovala a do komunikace ve třídě nebyla zapojena. Výjimkou byla velmi dobře organizovaná výuka tělesné výchovy ve třídě 1.,2.B, kde byli přes svou rozdílnou úroveň a různé schopnosti aktivně zapojeni všichni žáci. Prostor pro samostatné učení nebyl vytvářen, dalších zdrojů informací nebylo ve výuce využíváno. Ne vždy odpovídala organizace hodin psychohygienickým požadavkům.

Vstupních ani průběžných motivačních metod nebylo příliš využíváno.

Verbální i neverbální komunikace vyučujících je na velmi dobré úrovni, patrný je kladný vztah k žákům. Nebyl vytvářen dostatečný prostor pro diskusi a dostatečně nebyly rozvíjeny komunikativní schopnosti žáků. Žáci respektovali pravidla stanovená vyučujícími.

Plánování a příprava výuky je průměrná, podmínky výuky jsou průměrné, organizace, formy a metody jsou průměrné, motivace a hodnocení jsou pouze vyhovující, interakce a komunikace je průměrná. Celkově je úroveň výuky všeobecně vzdělávacích předmětů průměrná.

Odborné předměty

ČŠI hospitovala v jedenácti třídách středního odborného učiliště a odborného učiliště.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schváleným učebním plánům. Členění učiva do jednotlivých ročníků bylo v souladu s učebními osnovami. Učivo osnov bylo rozpracováno do podrobných časově-tematických plánů, většina pedagogů tyto plány respektovala. Systém plánování přispíval k zajištění kontinuity výuky odborných předmětů. Kvalita přípravy vyučujících na jednotlivé hodiny byla na rozdílné úrovni v rozmezí od velmi dobré po ještě vyhovující. V jednom případě měla vyučující pro žáky připraveny učebnice a okopírované materiály, které byly pro příliš drobný černotisk pro zrakově postižené žáky nevhodné. Jedna nevidomá žákyně měla k dispozici Pichtův psací stroj, ostatní žáci kompenzační pomůcky pro zrakově postižené nepoužívali.

Výuka byla zajištěna pedagogy, z nichž pouze někteří splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Škola měla dostatek učeben a prostor pro výuku, část výuky probíhala v odborných učebnách. Většina tříd byla vhodně a účelně vybavena. Podnětné a estetické bylo zejména prostředí pro výuku v učebnách oborech keramik (keramické práce) a rekondiční a sportovní masér. Prostor některých tříd naopak nebylo pro výuku příznivé (poškozená malba i lavice, chybějící nástěnné obrazy a materiály apod.). Nedostatky byly zjištěny ve vybavení učebnicemi popřípadě učebními texty, které by učebnice nahradily.

Struktura většiny hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům, také výběr, sled a množství poskytovaných informací byly v souladu se specifickými podmínkami jednotlivých tříd. Ve většině případů byl brán zřetel na individuální možnosti a potřeby jednotlivých žáků. V jednom případě bylo nevhodně využito názorné ukázky pro nevidomou žákyni, která při názorné ukázce seděla bokem k vyučující a slyšela jen slovní popis. Hlavní vyučovací metodou byl zpravidla výklad, prokládaný otázkami směřujícími ke kontrole pochopení probíraného učiva. Zaznamenána byla snaha učitelů vyjít při výkladu nové látky ze zkušeností žáků, vhodně byly využívány základní názorné pomůcky a materiály. Využití výpočetní techniky, videa,

popřípadě jiné moderní techniky nebylo zaznamenáno v žádné ze zhlédnutých vyučovacích hodin. Součástí výuky byly i zápisy do sešitů. Vzhledem ke skutečnosti, že sešity jsou pro většinu žáků základním (někdy jediným) studijním materiálem, lze kvalitu práce s nimi hodnotit jako pouze vyhovující. Zápisy byly někdy příliš obsáhlé, jindy naopak velmi stručné. Často v sešitech chyběly obrázky, tabulky, grafy a jiné materiály, které by přispěly k pochopení učiva. Zápisy některých žáků byly téměř nečitelné, ne vždy byly po absenci doplněné. Zájem žáků o probírané učivo úzce souvisel nejen s demografickými podmínkami jednotlivých tříd, ale i se způsobem výuky. Vyšší zájem byl zaznamenán zejména v těch třídách, kde byly vhodně využívány prostředky podporující samostatné a aktivní učení. Naopak, nižší zájem byl zjištěn v případech, kdy část vyučovací doby zabíralo málo efektivní opisování probrané látky z tabule, případně z učebnice.

Rezervy byly zjištěny ve využívání vstupních motivačních metod, také závěrečné zhodnocení hodin někdy chybělo. V průběhu výuky bylo vhodně využíváno aktualizace učiva. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo, hodnocení výkonu bylo objektivní a spravedlivé. Při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků a byla oceňována snaha a pokrok.

Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla rozdílná, rezervy byly zjištěny i v rozvoji komunikativních schopností žáků. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytovaly. Hlubší zájem o výuku projevovali pouze někteří žáci, část žáků se do výuky zapojila minimálně. Prostor pro diskusi byl vytvářen, systematicky ho využívalo jen málo žáků.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá, podmínky výuky jsou průměrné, organizace, formy a metody jsou průměrné, motivace a hodnocení jsou velmi dobré, interakce a komunikace je průměrná. Celkově je úroveň výuky odborných předmětů průměrná.

Odborný výcvik

Hodinové dotace odborného výcviku odpovídají schválenému učebnímu plánu. Sledované vyučovací jednotky měly stanoveny výukové cíle, které korespondovaly se schválenými osnovami. Pro přesnější rozčlenění a konkretizaci obsahu učiva mají vyučující vypracovány funkční tematické plány. Stanovené výukové cíle byly v souladu s aktuálním složením jednotlivých skupin.

Z celkového počtu deseti učitelů má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku odborného výcviku osm. Jedná se většinou o pracovníky s dlouholetou pedagogickou praxí a velkým množstvím zkušeností. Kvalitu odborného výcviku kladně ovlivňuje jejich tvůrčí a aktivní přístup k práci. Nestandardní je jejich pracovní zařazení do funkce učitel, oproti běžnému zařazení učitel odborného výcviku, nebo mistr odborné výchovy.

Odborný výcvik probíhá v dílnách v budově školy. Odborná praxe v provozu není pro žáky zajišťována. Prostorové i materiální podmínky výuky jsou velmi dobré. Kvalitně jsou vybavena především pracoviště knihařů, čalouníků a keramiků. Ostatní prostory jsou též na velmi dobré úrovni, byť s dílčími nedostatky. Problémy s odvětráním a s osvětlením přípravný má jinak velice estetická a dobře vybavená dílna košíkářů, odpovídající místo na převlečení a odložení oděvu postrádají nově vybudované dílny masérů. Estetická úroveň dílen je rozdílná, zčásti chybí metodické tabule a další názorné materiály. Vyvěšeny nejsou řady odborných pracovišť.

Struktura výuky ve všech sledovaných případech odpovídala schopnostem žáků a stanoveným výukovým cílům. Organizační pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Byl brán zřetel na individuální potřeby jednotlivých žáků. Organizace výuky umožňovala žákům individuální tempo práce i alternativní způsoby řešení úkolů. Vyučovací čas

byl efektivně využit. Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené nebyly při výuce používány.

Učitelé OV průběžně využívali vhodných motivačních metod. Navozovány byly příklady z praxe. Žáci se pro práci dařilo zaujmout. Jako motivačního prvku bylo využíváno převážně pozitivního hodnocení.

Komunikace mezi pedagogy a žáky probíhala spontánně po celou dobu výuky. Žáci byli nenásilně vedeni ke správným pracovním návykům, vyučující svým vystupováním pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky. Verbální komunikace sledovaných učitelů byla na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky je vynikající, podmínky výuky jsou průměrné, organizace, formy a metody jsou vynikající, motivace a hodnocení jsou velmi dobré, interakce a komunikace je velmi dobrá. Celkově je úroveň výuky OV velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita výuky všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů je průměrná, kvalita výuky odborného výcviku je velmi dobrá. Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech průměrná.

Internát

Internát je umístěn v oddělené části školy. Žáci jsou rozděleni do pěti výchovných skupin, průměrný počet žáků ve skupině je 10. Věkové složení žáků je 15 - 23 let.

Internát je zařazen do II. kategorie a výše poplatku za ubytování je stanovena na 750 Kč měsíčně. O víkendech je internát mimo provoz. Příjezd do internátu je žákům umožněn v neděli večer nebo v pondělí ráno. Povinný odjezd je v pátek odpoledne.

Výchovný program

Pro činnost internátu byl vypracován celoroční plán činnosti. Celoroční plán internátu je rámcový, konkrétní akce organizované v průběhu roku v něm nejsou uvedeny.

Výchovně-vzdělávací činnost navazuje na vzdělávací program školy. Mimo průběžné nabídky výchovné a zájmové činnosti nabízí tyto organizované i individuální zájmové činnosti: sportovní hry, kroužek keramiky, aranžování a zdobení, aktivity na cvičné horolezecké stěně, hudební kroužek se zájmovým hudebním vzděláváním, využívání počítačové pracovny s 6 PC staršího typu, posilování, stolní tenis. Organizovaná zájmová činnost je situována převážně do dnů bez vycházek, tj. úterý a čtvrtek. V pondělí a ve středu jsou individuální vycházky podmíněné souhlasem rodičů. Internát umožňuje po dohodě s rodiči navštěvovat volnočasové aktivity jiných subjektů. Podmínky pro osobnostní rozvoj jsou vytvářeny. O možnostech jak využít volný čas jsou žáci informováni osobně vychovateli, informace jsou umístěny i na nástěnce. V době inspekce nebyl zveřejněn program televize s případnými doporučeními vybraných pořadů, které by bylo možné dále využít pro besedy či pro přípravu na vyučování. Televize je sledována průběžně.

Standardně se vyskytující sociálně patologické jevy jsou řešeny okamžitě a důrazně (drobné krádeže, výskyt alkoholu). Těmto jevům je věnována zvláštní část ve vnitřním řádu internátu.

Kvalita výchovného programu je průměrná.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost

Výchovnou činnost 5 výchovných skupin zajišťuje 7 vychovatelů, z nichž jsou 4 na plný a 3 na částečný úvazek (celkem 5 přepočtených úvazků). Noční služby zajišťují 4 pomocní vychovatelé ve 3 přepočtených úvazcích. Ze 4 vychovatelů s plným úvazkem nesplňují odbornou a pedagogickou způsobilost pro funkci vychovatele 3. Z vychovatelů na částečný úvazek jsou odborně a pedagogicky způsobilí 2. Jeden vychovatel v současné době studuje speciální pedagogiku na pedagogické fakultě. Každý z vychovatelů je zodpovědný za nabídku jedné ze zájmových činností. Pro vedení některých zájmových aktivit jsou využíváni i pedagogové školy.

Ubytování je v 13 ložnicích, z nichž jsou 3 třílůžkové, ostatní mají 4 a více lůžek. Nábytek je starší, udržovaný a postupně obměňovaný. Žákům je umožňována individuální výzdoba ložnic, aniž by byla poškozována malba stěn. Počtu lůžek neodpovídá počet studijních míst v ložnicích. Pokoje nejsou vybaveny dostatečným počtem lampiček. Světelné podmínky pro individuální přípravu na vyučování nejsou dostačující.

Podmínky pro zájmové aktivity (klubovna s televizí, posilovna, horolezecká stěna, PC, stolní tenis) jsou na dobré úrovni, žáci mohou užívat i další prostory školy. Za příznivého počasí je využíván rozsáhlý zahradní areál.

Žákovská knihovna nemá průběžně doplňovaný knižní fond, chybí zejména encyklopedická literatura vydaná po roce 1990.

Pro přípravu jednoduchých jídel a teplých nápojů mají žáci k dispozici vybavenou kuchyňku s vařiči a varnou konvicí. Ve vychovatelně mohou použít mikrovlnnou troubu. Vlastní potraviny si mohou ukládat v ledničkách. Pravidla pro ukládání potravin nejsou stanovena ve vnitřním řádu. Pitný režim je zajišťován školní kuchyní. Teplé nápoje si žáci mohou připravit v kuchyňce.

Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou průměrné.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Organizace výchovně vzdělávací činnosti odpovídá vytčeným výchovně vzdělávacím cílům školy i internátu. Stanovený denní režim odpovídá potřebám zařízení, je přijat žáky i jejich rodiči.

Vychovatelé se částečně podílejí na přípravě na vyučování. Žákům se slabým prospěchem je věnován zvýšený dohled.

Výchovná opatření jsou zaznamenávána do pedagogické dokumentace, napomenutí převažují nad pochvalami. Při hodnocení žáků je dodržován individuální přístup. Žákovská samospráva zvolená ze zástupců výchovných skupin je partnerem vedení internátu a jsou s ní řešeny některé organizační problémy. Prostřednictvím samosprávy žáci přinášejí podněty pro volnočasové aktivity.

Vychovatelé se snaží o vytváření rodinné atmosféry, a to i za cenu tolerování odchylek od ustanovení vnitřního řádu.

Při sestavování výchovných skupin je brán zřetel na věk, učební obor, stupeň postižení, obsazení ložnic, osobní vazby žáků apod. Život v internátě se řídí funkčním denním režimem, který vhodně zohledňuje žáky starší 18 let.

Kvalifikace a osobní zaměření vychovatelů vytvářejí předpoklady pro výchovné působení v takto složitém a mnohvrstevném kolektivu. Služby vychovatelů jsou stanoveny tak, aby pokrývaly dobu, kdy je v internátě přítomno co nejvíce žáků. Všichni vychovatelé na celý úvazek (4) mají přidělenou výchovnou skupinu (včetně vedoucího vychovatele), péči o pátou skupinu zajišťují 3 vychovatelé (učitelé školy) na částečný úvazek, což vzhledem ke složení skupiny, jejich odborné přípravě i osobnosti není na závadu.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti mají průměrnou úroveň.

Celkové hodnocení výchovně vzdělávací činnosti domova mládeže

V internátu je příznivá atmosféra, vztahy jsou přátelské, nabídka pro volnočasové aktivity odpovídá potřebám žáků. O výchovně-vzdělávací činnosti je vedena pedagogická dokumentace. Kvalita výchovného programu je průměrná. Podmínky pro výchovně vzdělávací činnost jsou průměrné. Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti mají průměrnou úroveň.

Celkově je internát hodnocen ve sledovaných oblastech jako průměrný.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

V dlouhodobém horizontu je hlavním koncepčním záměrem ředitelky rozšíření vzdělávací nabídky školy na široké spektrum středního školství. Škola by měla být integrovaným zařízením poskytujícím střední, případně i terciální vzdělání širokému spektru klientů s různým smyslovým či mentálním postižením i bez postižení. Vypracován je projekt rekonstrukce stávající budovy i dostavby budovy nové.

Současnými hlavními prioritami jsou z hlediska materiálních podmínek především stavební rekonstrukce stávajících budov (probíhá rekonstrukce a zateplení střechy a pláště budovy, plánováno je vymalování budovy, dokončení výměny osvětlení v odborných učebnách atd.). V pedagogické oblasti je dlouhodobým cílem zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu a stabilizace učitelského sboru. Mezi priority patří dále podpora odborné týmové práce ve škole a zlepšování psychohygienických i materiálních podmínek pro práci pedagogů a ostatních pracovníků.

Koncepční plány vycházejí z analýzy současné situace (ubývání zřetelně postižených žáků ve škole) a reflektují současné integrační trendy ve speciálním školství. Ředitelkou uskutečňovaná koncepce a z ní vyplývající reálná situace (žáci se zřetelně postižením činí méně než jednu třetinu žáků školy) je však v rozporu se zařazením školy do sítě škol a zároveň v rozporu se současnou platnou legislativou.

Vazby školy na region nejsou příliš rozvinuté. Tento fakt vyplývá ze skutečnosti, že díky své specializaci vzdělává škola žáky dojíždějící z celé republiky.

Střednědobé plánování je realizováno ročními plány. Na tvorbě těchto dokumentů se podílejí svými návrhy a připomínkami učitelé i ostatní pracovníci školy. Na roční plány navazují týdenní plány a podrobné přípravy na jednotlivé celoškolské akce.

Odborní učitelé se velkou měrou podíleli na tvorbě učebních dokumentů svých oborů.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 31.8.2000, vydaným MŠMT ČR pod č.j. 26 795/2000-21

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů. V oborech 33-59-H Čalouník, 34-57-H/003 Knihař - ruční výroba jsou tříleté učební plány rozpracovány na dobu čtyř let a tak tak realizovány. Schválení této úpravy MŠMT ČR nebylo ČŠI doloženo. Ve třídě oboru knihař - ruční výroba 33-59-H/001 (4.ročník) je tříletá výuka rozpracována do čtyř let, přestože ve třídě nejsou zřetelně postižení žáci.

Mimo výuku nabízí škola žákům možnost účastnit se činnosti zájmových útvarů. Při škole působí sportovní klub Stella.

Podle rámcového celoročního plánu probíhají další celoškolské akce zaměřené na podporu aktivního trávení volného času dětí a na zlepšování vztahů mezi školou, rodiči a veřejností.

Vzhledem ke skutečnosti, že realizované koncepční záměry jsou v rozporu s platnou legislativou je plánování pouze vyhovující.

Organizování

Kompetence pracovníků školy jsou jasně vymezeny v zpracovaném organizačním řádu školy a následně v navazující vnitřní směrnici „Práva a povinnosti zaměstnanců“. Úkoly a odpovědnost jednotlivých pracovníků dále upravují jimi signované pracovní popisy. Jasně stanovená struktura umožňuje účinné řízení školy. Pozitivem je zřízená funkce školního psychologa. Jmenování jsou dále výchovný poradce a protidrogový koordinátor.

Povinná dokumentace školy je vedena s dílčími nedostatky, které se týkají především vyplňování třídních knih, protokolů o komisionálních zkouškách a vedení osobní dokumentace žáků s postižením. Obsahové nedostatky se vyskytují též v denících výchovných skupin v internátu, které nadbytečně zaznamenávají opakující se režimové momenty a nedostatečně dokumentují obsah výchovné práce či činnosti s výchovnou skupinou. Školní řád neobsahuje práva žáků, v prostorách školy není žákům k dispozici.

Ve škole jsou zřízeny předmětové komise. Dle předložených zápisů se však věnují převážně věcem organizačním a neslouží zcela svému účelu. Dalším poradním orgánem ředitele je pedagogická rada.

Informační systém školy je operativní a účinný. Vedením je využíváno nástěnek ve sborovně a každodenního osobního styku. Směrem k žákům jsou informace přenášeny poradami ředitelky se žáky, dále prostřednictvím třídních učitelů a informačními nástěnkami. Rezervy byly zjištěny v předávání informací vedených v osobní dokumentaci dle § 38a odst. 1 písm. g zákona č. 29/1984Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, směrem k pedagogickým pracovníkům. Někteří vyučující nejsou seznámeni s individuálním zdravotním stavem žáků a s jejich specifickými potřebami.

Osobní data žáků jsou uložena u personální a sociální pracovnice a jsou zajištěna proti zneužití.

Organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Styk školy s rodiči žáků je vzhledem k celorepublikové působnosti školy z větší části písemný. Část rodičů se školou prakticky nekomunikuje. Přesto při škole existuje funkční občanské sdružení rodičů. Někteří rodiče se jeho prostřednictvím aktivně podílí na práci školy především sponzorskými dary, pomocí při materiálním zajištění výuky a pracovní výpomocí.

Na veřejnosti se škola prezentuje průběžně v tisku, v rozhlase i v televizi. Pro vlastní propagaci má zpracovanou informační videonahrávku. Je fakultní školou FTVS UK Praha, rozvíjí kontakty s obdobnými školami v zahraničí, její zástupci se aktivně účastní mezinárodních odborných seminářů evropského sdružení speciálních pedagogů a mezinárodního centra zrakově postižených, organizuje mezinárodní a celorepublikové závody v přespolním běhu zdravotně postižených. V rámci spolupráce s EU se účastní na grantových programech Leonardo, Phare, Rafael - Česko - Německý fond budoucnosti. Ke 165. výročí založení školy byla realizována po záštitou velvyslanectví SRN výstava v Goethe institutu. Pravidelně probíhají dny otevřených dveří.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Její obsah je zpracovaný a slouží škole i jako zdroj pro sebehodnocení. Nepřesné údaje jsou uvedeny v oddíle týkajícím se odborné a pedagogické způsobilosti.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a adresná. Připomínky a podněty pracovníků jsou využívány.

Organizování je na průměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení využívá podnětů zaměstnanců pro zlepšování práce školy, snaží se o týmovou práci. Operativní řízení těsně navazuje na plánování a je pružné a účinné.

Tvořivost a iniciativa pracovníků je vedením podporována, schopnosti pracovníků jsou maximálně využívány při plánování výuky a vybavování školy pomůckami i tvorbě koncepčních materiálů. Vyučující se podílejí na tvorbě učebních dokumentů a na dotváření aktuálního obsahu výuky především odborného výcviku. V úvahu při přidělování kompetencí a úkolů je brána odbornost a individuální schopnosti jednotlivých pracovníků.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů. Učitelé jsou vysíláni v rámci finančních možností na kurzy s různým zaměřením. Příležitostně jsou ve škole pořádány odborné semináře. Část učitelů je uvolňována na studium při zaměstnání. Rezervy jsou především ve vzdělávání tyflopedickém. Nedostatky byly zjištěny ve vedení pedagogické knihovny, která není dlouhodobě doplňována odbornou literaturou a neslouží svému účelu, tj. jako zdroj informací pro vyučující.

Pro metodickou pomoc začínajícím vyučujícím je vždy určen zkušený uvádějící pedagog. Vypracováno je „tyflopedické desatero“, které rámcově seznamuje nové pedagogy se základy práce se zrakově postiženými.

Pracovníci jsou čtvrtletně hodnoceni na základě stanovených kritérií, se kterými jsou seznámeni. Přesto se vždy nedaří najít způsob jak pracovníky motivovat k novým netradičním formám výuky, používání pomůcek a tvůrčímu přístupu k pedagogické práci.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře je vytvořen a je zakotven v organizačním řádu. Hospitace ve výchovně vzdělávacím procesu provádí ředitelka, zástupkyně pro teoretickou výuku, zástupce pro odborný výcvik a vedoucí vychovatel. Formou sebekontroly a sebereflexe jsou hospitace vyučujících navzájem. Z hospitací jsou vedeny zápisy. Výsledky hospitací jsou s pracovníky projednávány a jsou pracovníky signovány. Kontrolní činnost vedení školy neodhalila některé nedostatky, především v oblasti kvality výuky všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů a ve vedení povinné dokumentace školy.

Systém kontroly provozu školy a jejího hospodaření je účinný.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování je pouze vyhovující, kvalita organizování a kontrolních mechanismů je průměrná, vedení a motivování je velmi dobré. Celkem je kvalita řízení průměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Skladba žáků školy z hlediska zrakového postižení

Zařazování bylo kontrolováno podle předložené osobní dokumentace žáka s postižením a zdravotní dokumentace.

I.A Čalouník	33 - 59 - H/ 001:	2 žáci, z toho 0 zrakově postižených (dále jen ZP)
I.B Knihař	34 - 57 - H /003:	6 žáků, z toho 1 ZP
I.C Keramik - porc.28	- 57 - H/ 001:	5 žáků, z toho 0 ZP
I.Cd Keramické pr.	28- 57 - E/ 001:	5 žáků, z toho 1 ZP
I. Ma, Mb	69 - 53 - H/001:	18 žáků, z toho 4 ZP
I. Mm	69 - 41 - M/ 001:	12 žáků, z toho 2 ZP
II. A Čalouník	33 - 59 - H/ 001:	4 žáci, z toho 1 ZP
II.B Knihař	34 - 57 - H/ 003:	6 žáků, z toho 1 ZP
II.C Keramik- porc.28	- 57 - H/ 001:	3 žáci, z toho 0 ZP
II.D Kartáče - koš.pr.	33 - 52 - E:	3 žáci, z toho 2 ZP
II.M	69 - 53 - H/ 001:	11 žáků, z toho 2 ZP
II.Ma	69 - 41 - M/ 001:	7 žáků, z toho 3 ZP
II.Mb	69 - 41 - M/ 001:	7 žáků, z toho 3 ZP
III.B Knihař	34 - 57 - H/ 003:	2 žáci, z toho 0 ZP
III.D Kartáče, koš.	33 - 52 - E/ 001:	5 žáků, z toho 0 ZP
III.E Provoz služeb	69 - 53 - H/ 002:	2 žáci, z toho 0 ZP
III. Ma	69 - 53 - H/ 001:	8 žáků, z toho 3 ZP
III.Mb	69 - 53 - H/ 001:	7 žáků, z toho 4 ZP
III.Mm	69 - 41 - M/ 001:	8 žáků, z toho 2 ZP
IV. A Čalouník	33 - 59 - H/ 001:	7 žáků, z toho 2 ZP
IV .B Knihař	33-57-H/001:	6 žáků, z toho 0 ZP
IV.Mm	69-41-M/ 001:	6 žáků , z toho 2 ZP

celkem: 140 žáků, z toho 33 zrakově postižených

Počet zrakově postižených dle zdravotní dokumentace a osobních spisů žáků nesouhlasí se statistickým výkazem Škol V 4-01 k 30. 9. 2000, předloženým ředitelkou školy. Jako zrakově postižení jsou uváděni i žáci, jejichž zraková vada (refrakční) je plně kompenzována brýlovou korekcí či alespoň na jednom oku mají vizus do 5/10 a z hlediska výuky nepotřebují speciální pomůcky, formy ani metody práce pro zrakově postižené. Zrakově postižených je ve škole necelých 25% z celkového počtu žáků.

Z výše uvedených poznatků inspekce vyplývá, že škola není naplněna zrakově postiženými žáky dle §6 odst.1. a v souladu s §2 odst. 1 písm b a §2 odst. 8 vyhlášky 127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách.

Materiální a technické vybavení Speciálních škol Aloyse Klara z hlediska potřeb výuky zrakově postižených žáků

Nově byly zřízeny a z hlediska zrakově postižených vybaveny učebny pro teoretickou i praktickou výuku masérů, keramické dílny a dílny pro obor košíkář, kartáčník. Vhodné osvětlení bylo nainstalováno i v dílnách čalounických a knihařských (celkové osvětlení, osvětlení pracovní plochy i tabulí). Nábytek nový i starší s matným povrchem odpovídá potřebnému kontrastu pro zrakově postižené. Vhodná pro potřeby zrakově postižených je i cvičná kuchyně.

Učebny pro výuku teorie a všeobecně vzdělávacích předmětů zatím rekonstruovány nebyly. Za stávajících podmínek je pozitivem vhodné osvětlení tabule, které však není učiteli důsledně využíváno. V důsledku nedostatečně smazaných zelených tabulí není zpravidla dosažen potřebný kontrast s jinak vhodně používanou žlutou křídou. K dispozici žákům nejsou speciální stolky pro slabozraké ani přenosné sklopné desky, žáci se v důsledku potřebného přiblížení nad sešity hrbí. Během hospitací ČŠI při výuce nebyly zaznamenány zvětšené texty pro slabozraké, ani reliéfní plánky pro nevidomé.

Chodby i schodiště mají dostatečné osvětlení. Z úsporných důvodů však bývají i o přestávkách stropní zářivky vypnuty, což komplikuje zrakově postiženým žákům pohyb. Pro lepší orientaci na schodištích není proveden nátěr prvního a posledního schodu a hran ostatních schodů po stranách. Záručně vstupních dveří do jednotlivých místností mají kontrastní nátěr, dveře čitelné označení i v bodovém písmu.

Ve školní jídelně stojí dva sloupy, které barvou splývají s podlahovou krytinou a nejsou odlišeny ani kontrastními rohovými lištami.

Na internátu není žákům k dispozici dostatečná, vhodně osvětlená pracovní plocha na přípravu. Chybějí sklopné desky. Počítač není vybaven vhodným softwarem pro zrakově postižené. Z hlediska kontrastů a označení úložných ploch v bodovém písmu není upravena kuchyňka.

Kompenzační pomůcky žáci používají své vlastní (brýle, monokuláry, lupy, diktafony, Pichtův psací stroj). Škola disponuje pouze dvěma televizními lupami. Z tohoto důvodu není možné využívat TV lupy ve všech třídách ani v dílnách při výuce drobných manuálních prací. V učebně výpočetní techniky je instalován softwarre pro zrakově postižené, braillovský řádek a tiskárna pro výstup v brailu - Everest. Použití nebylo během orientační inspekce zaznamenáno.

Materiální a technické vybavení z hlediska potřeb výuky zrakově postižených žáků je pouze vyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 31.8.2000, vydané MŠMT ČR pod č.j. 26 795/2000-21
- třídní knihy

- deníky výchovných skupin
- katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád, řád internátu
- rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- protokol o přijímacím řízení na školní rok 2000/2001
- protokoly o závěrečných zkouškách ve školním roce 1999/2000
- protokoly o komisionálních zkouškách
- osobní dokumentace žáků s postižením, zdravotní dokumentace žáků
- kniha úrazů
- personální dokumentace
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4a-01 z 24.10. 2000
- učební plány vyučovaných oborů dle zařazení do sítě ze dne 31.8.2000
- Organizační řád Speciální školy Aloyse Klara ze 4. září 2000
- Harmonogram na školní rok 2000/2001

ZÁVĚR

Zásadní pozitiva

- velmi dobrá úroveň výuky odborného výcviku
- prezentace školy na veřejnosti

Zásadní negativa

- škola není naplněna zrakově postiženými žáky dle §6 odst.1. a v souladu s §2 odst. 1 písm b a §2 odst. 8 vyhlášky 127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách.
- materiální a technické vybavení z hlediska potřeb výuky zrakově postižených žáků je pouze vyhovující.

Personální a materiální podmínky školy jsou průměrné, nedostatky jsou především ve vybavení moderní didaktickou technikou a materiálním a technickým vybavením pro potřeby zrakově postižených. Pozitivem je velmi dobrá úroveň nově zřízených učeben.

Úroveň výuky všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů je průměrná. Výuka odborného výcviku je velmi dobrá. Celkově je úroveň výuky ve sledovaných oblastech průměrná.

V internátě je příznivá atmosféra, nabídka pro volnočasové aktivity odpovídá potřebám žáků. Kvalita výchovně vzdělávacího procesu v internátu je průměrná.

Kvalita plánování je vzhledem k rozporu uskutečňované koncepce s platnou legislativou pouze vyhovující, organizování a kontrolní mechanismy jsou průměrné, vedení a motivování pracovníků je velmi dobré. Celkově je kvalita řízení průměrná.

Škola je ve sledovaných oblastech vzhledem ke kvalitě vzdělávání a kvalitě řízení celkově hodnocena jako průměrná.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu nejsou ve sledované oblasti vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním osnovám využívány efektivně. Škola nevzdělává žáky v souladu se svým zařazením do sítě škol a školských zařízení (Není naplněna zrakově postiženými žáky dle §6 odst.1. a v souladu s §2 odst. 1 písm b a §2 odst 8 vyhlášky 127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kaprálek	.....
Členové týmu	Mgr. Karel Kuchler	.....
	Mgr. Bedřich Hájek	.....
Další zaměstnanci ČŠI	Mgr. Dagmar Moravcová	

V Praze dne 8.prosince 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince 2000

Ředitelka školy

Podpis

PaedDr. Věra Mikešová

.....
.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství Magistrátu hlavního města Prahy, Novodvorská 1010 140 00 Praha 4	3. ledna 2001	015 015/00-5103
Zřizovatel: MŠMT Karmelitská 7, 118 12 Praha 1	3. ledna 2001	015 014/00-5103

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nebyly podány